

Försvara Europas roll

DEBATT. De folkvalda ledamöterna i Europaparlamentet måste öppet deklarerat sina åsikter i frågor som rör mänskliga rättigheter, skriver Aleksander Gabelic, ordförande i svenska FN-förbundet.

Europa har länge setts som en garant för fred, mänskliga rättigheter och respekt för fristaten. I dag på Europadagen finns det anledning att diskutera hur EU lever upp till de krav som dess medborgare har rätt att ställa. Det gäller inte minst agerandet i flera stora världspolitiska frågor.

Förhållandet mellan EU och FN är gott. Det borde vara möjligt att förena ambitionerna om en bättre värld genom samarbetet mellan två organisationer som båda bygger på idén om fred genom kollektiv säkerhet.

FN:s nya devis "skyldighet att skydda" måste ges konkret innehåll. EU-länderna har hittills inte i tillräcklig utsträckning uppmärksammat de skrivningar i FN-stadgan som säger att medlemmarna med kort varsel ska bidra med militära styrkor när så krävs. Kanske kan den så kallade snabbinsatsstyrkan bli ett instrument för att skydda människoliv när läsnings uppstår i FN:s säkerhetsråd.

Sverige är från nästa årsskifte samman kallande i den nordiska snabbinsatsstyrkan. FN-ambassadör Anders Lidén signalerar nu att det finns beredskap att ställa trupp till FN:s förfogande i det krigsdrabbade Darfur. Det skulle vara en välkommen kursändring i den hittills passiva svenska Sudan-politiken.

EU har flera utmaningar att ta sig an. Marocko har efter flera årtionden förklarat sig villigt att diskutera ockupationen av Västhara. FN:s nya råd för mänskliga rättigheter har fått en trög start och riskerar att gå samma väg som den kritiserade föregångaren MR-kommissionen. Internationella brottmålstolen, ICC, motarbetas aktivt av bland andra USA, vilket försvårar rättsliga processer mot personer som gjort sig skyldiga till krigsbrott.

FN:s nye generalsekretare Ban Ki-moon vill stärka världsorganisationens roll i Mellanösternkonflikten. Främjande av de-

mokrati, mänskliga rättigheter, utbildning och jämställdhet i arabvärlden kan bidra till utveckling och minska frustrationen hos miljoner människor. En sådan politik måste inom ramen för den så kallade kvartettens arbete vara EU:s alternativ till amerikansk militärisering.

Kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter. Våld mot kvinnor, sexhandel och en repressiv abortlagstiftning hör inte hemma i Europa. Katolska kyrkans starka inflytande i flera EU-länder kräver uppmärksamhet. EU:s bistånd till fattiga länder måste även fortsättningsvis inkludera resurser till sexualundervisning, abortrådgivning och mödravård.

De folkvalda ledamöterna i Europaparlamentet måste öppet deklarerat sina åsikter i frågor som rör mänskliga rättigheter – särskilt efter att främlingsfientliga partier bildat en egen grupp. I en tid när antalet hatbrott ökar, de mänskliga rättigheterna sätts på undantag och människovärdet kränks i kampen mot terrorismen måste Sveriges EU-minister Cecilia Malmström och hennes kollegor försvara Europas roll som garant för mänskliga rättigheter och demokrati.

Låt oss hoppas att EU trots vissa orosmoln orkar ta sitt ansvar för arbetet för fred, säkerhet och utveckling – och därmed ge FN sitt stöd.

Aleksander Gabelic
ordförande i svenska FN-förbundet

Sveriges utrikesminister Carl Bildt och Sveriges EU-minister Cecilia Malmström.

Arkivfoto: MATS ANDERSSON/Scanpix

INBLICK Allt fler byter lojaliteter

Från det ena till det andra

Förre statsministern Göran Persson blir senior rådgivare åt väloljade pr-byrå JKL. Därmed följer sidbytare Göran Persson en gängse, men diskutabel, trend. Inflytelserika journalister blir informatörer (eller för all del, grindvaktande desinformatorer) och avgångna statsministrar blir väl betalda konsulter. Se för övrigt Carl Bildt.

De är inte bara galjonsfigurer utan rekryteras givetvis av rent kommersiella skäl. Socialdemokraten och förre förbundskanslern Gerhard Schröder är verksam som affischnamn och utgör tillsammans med Rysslands Putin spetsen för den omdiskuterade gasledningen genom Östersjön. Frågan är naturligtvis vad Göran Persson kan stå till tjänst med framöver.

Allt för abrupta omvägningar i valet av umgängeskrets tål verkligen att synas i sömmarna. Det är inte bara Mikael Giljam, professor i statsvetenskap, som

ogillar Perssons överraskande snabba manövrer. Det gör även statsvetaren Marie Demker. Det är lätt att hålla med henne om att det är ett problem att personer som i sin roll som regeringschef vet ett antal saker, utnyttjar den kunskapen kommersiellt.

Göran Persson.
Foto: SCANPIX

Även språkröret Peter Eriksson från Göran Perssons tidigare stödparti är negativ. Rollbytet är "anmärkningsvärt" och "uppscendeväckande".

Göran Persson svarar på dessa invändningar att det finns för få som arbetar i gränslandet mellan politik och näringsliv.

– Det har varit till nackdel både för politiken, för näringslivet och för Sverige.

Det är till att göra en dygd av nödvändigheten.

Ser man i backspegeln noteras rena strömhopp från politik till poster i näringslivet. Ett av de mest omdiskuterade fallen är den förre socialdemokratiska näringsministern Björn Rosengren som efter sin tid i regeringen blev rådgivare åt superkommersiella Stenbecksfären.

Men vad var det han sa själv, Göran Persson, långt innan han konfronterades med valförlusten? Jo:

– Vad är egentligen lobbying? Hur ser den ut, hur fungerar den? Bli beslutsfattare manipulerade och förda bakom ljuset? Det är viktiga frågor i en demokrati. Svaret kan han snart ge alldeles själv.

Frågan är dock om det inte är dags att kräva en karenstid eller lagstiftning som hindrar toppolitiker att allt för snabbt byta sida och förtroga.

Kanske är det rentav dags för en Lex Persson?

Stephan Wagner
stephan.wagner@fd.se
042-489 92 28

Gör den egna livsmiljön mer synlig

DEBATT. Även riks- och länsantikvarier, arkitekter, planerare, kultur- och miljöorganisationer är viktiga för helhetssynen, skriver Eva Salevid.

Eva Salevid, f d utlandslektor vid Marc Bloch-universitetet i Strasbourg.

Arkivfoto: ANDERS MALMBERG

inte skadas av en ofta ideologiskt betingad uppsplittring mellan stadsområden, havs-, kustområden, landsbygd, etcetera.

Förhoppningsvis får vi nu fler företagare i stad och på land. Även de behöver känna till den "nationell strategin" för utvecklingen i sin typ av område! Regeringen behöver förklara dynamiken mellan olika slags områden så att fler inser hur denna och relationerna mellan dem påverkar deras miljö. Då kan fler som bor i området även delta i arbetet med att höja sitt områdes värden.

En sådan strategi finns redan. Den heter Europeiska landskapskonventionen, och regeringen behöver bara ratificera (godkänna) denna lika korta som lättfattliga strategi för utveckling av landets alla landskap.

Att som Edin/Bond bara fråga när "strategin" blir klar och om det blir jordbruks- eller näringsdepartement som "håller i tömarna" är mindre hållbart. Frågan är hur stad-och-land kan stärka varandra bättre! Lever man på andra håll i Europa eventuellt med mindre polarisering mellan stads- och

landsbygdsintressen i dag och i så fall: i vems intresse? En hel del medborgare, företagare, med flera, skulle troligen kunna göra större insatser genom att deras roll för den egna livsmiljön blev mer synlig.

Även riks- och länsantikvarier, arkitekter, planerare, kultur- och miljöorganisationer är viktiga för helhetssynen! Är inte natur och kultur själva grunden för de "landskap", mot vars fond vi som enskilda invånare riggar upp våra liv? I så fall är de livsmiljöer – mer eller mindre fulländade, väldigt ofta möjliga att utveckla – som vi medborgare bör få påverka mer!

Därför är "landscape as perceived by people", (kap 1, art 1a, Landskapskonventionen) en utmärkt hållbar strategi för att hela Sverige ska leva!

Men det behövs tydliga signaler.

Eva Salevid
f d utlandslektor Marc Bloch-universitetet Strasbourg,
politiker (fp) i landsbygdskommun 2003-06, företagare
www.landscapecitizens.se

Replik till Åke Edin, ordförande i folkrorelserådet Hela Sverige ska leva och Staffan Bond, verksamhetschef i folkrorelserådet Hela Sverige ska leva, med rubriken "Ge oss tydliga signaler", Debatt 25/4.

Folkrorelserådets Åke Edin och Staffan Bond vill se ett helhetsgrepp på landsbygdsfrågor och påminner alliansen om dess löfte om "en nationell strategi".

I år när Rikssantikvarieämbetet driver frågan om svensk helhetssyn utifrån varierande landskap och så sent som i höstas inför 600 statliga, regionala och andra aktörer diskuterade detta, känns det lite fel att se just landsbygden, som möjlig "motor för hela landet". Sveriges traditionellt starka polarisering mellan stad och land kräver nu en vidgad dialog.

En utvecklingsresurs är människors demokratiska "insyn i miljö- och samhällsbygget".

Den som efterlyser ett "helhetsgrepp" på landsbygdsutveckling bör kräva att denna